

Van: Lieke Geraedts
Telefoon: 14 010

Uw kenmerk: 24bb001812
Ons kenmerk: M2403-4585 - 24bo004353

Onderwerp: Gemeentelijk pensioenfonds
betrokken bij investeringen in bedrijven in
illegale Israëlische nederzet

Datum: B&W 23 april 2024

Aan de gemeenteraad

Op 21 maart 2024 stelden F. Elbay (D66) en S. Soytekin (DENK) ons een schriftelijke vraag over Gemeentelijk pensioenfonds betrokken bij investeringen in bedrijven in illegale Israëlische nederzettingen.

Inleidend wordt gesteld:

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds ABP is Nederland's grootste pensioenfonds, verantwoordelijk voor het beheren van de pensioenen van ambtenaren, inclusief medewerkers van de gemeente Rotterdam. Recent zijn er kritische geluiden opgekomen over de aanhoudende investeringen van ABP in bedrijven die betrokken zijn bij de illegale Israëlische nederzettingen in de Palestijnse gebieden, een onderwerp dat breed is uitgemeten in de media en door diverse actiegroepen zoals The Rights Forum en andere maatschappelijke organisaties is aangekaart.

Deze groepen hebben zich sterk uitgesproken tegen de betrokkenheid van ABP bij dergelijke investeringen, wijzend op mogelijke schendingen van internationaal recht en mensenrechten. Onze fractie stemt het positief dat ABP het merendeel van haar fossiele beleggingen heeft verkocht, maar investeringen die de Israëlische kolonisten sponsoren, rijmt niet met de ethische overwegingen die je van het ABP mag verwachten. D66 Rotterdam is van mening dat Rotterdam, een stad die zich inzet voor mensenrechten en ethisch investeren, niet onverschillig kan blijven tegenover deze belangrijke kwestie. In dit licht, en gezien de directe relatie tussen de gemeente Rotterdam en ABP als pensioenbeheerder voor onze ambtenaren, zijn de volgende vragen gesteld aan het college.

Hieronder volgt de vraag en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is het college op de hoogte van recente berichtgevingen en de acties van groepen zoals The Rights Forum met betrekking tot de investeringen van ABP in de Israëlische nederzettingen en hoe duidt het college dit?

Hoe verhoudt deze informatie zich tot de beleidsdoelstellingen van de gemeente op het gebied van ethisch investeren en mensenrechten?

Antwoord:

Het college is op de hoogte van deze berichtgeving. In het addendum op het beleidskader Rotterdam Internationaal 2021-2025 is vastgesteld dat als het gaat om internationaal gevoelige kwesties op het gebied van democratie, gelijkheid en mensenrechten, de bevoegdhedenverdeling tussen het Rijk en de gemeente bepaalt dat dit soort zaken doorgaans op nationaal niveau opgepakt worden. Het college volgt waar mogelijk en relevant dit nationale beleid. In het geval van economische betrekkingen met bedrijven in Israëliische nederzettingen in de Palestijnse Gebieden past het Rijk al jarenlang een 'ontmoedigingsbeleid' toe, waarbij de Rijksoverheid geen diensten verleent aan Nederlandse bedrijven die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van deze nederzettingen, of als zij de aanleg of instandhouding ervan direct faciliteren. De Rijksoverheid verwacht daarnaast van alle Nederlandse bedrijven dat zij internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen door invulling te geven aan internationale normen zoals die zijn neergelegd in de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Het is vervolgens aan Nederlandse bedrijven zelf om te bepalen welke activiteiten zij ontplooiën en met welke partners zij samenwerken en over de invulling van de OESO-richtlijnen verantwoording af te leggen.

Het Rijk heeft dit ontmoedigingsbeleid reeds onder de aandacht gebracht bij de pensioenfondsensector, waaronder het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)¹. Daarbij is ook aangekaart dat wordt verwacht dat pensioenfondsen in het kader van de OESO Richtlijnen gepaste zorgvuldigheid toepassen bij hun investeringen.

Vraag 2:

Welke stappen heeft het college ondernomen of plant het college te ondernemen om de zorgen omtrent de ethische aspecten van de investeringen van ABP te adresseren, specifiek in het licht van de banden tussen onze gemeente en ABP?

Antwoord:

Overheidswerkgevers hebben zelf geen directe keuze in de aard en vorm van de beleggingen van het ABP. De werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers maken afspraken over de inhoud van de pensioenregeling. Het ABP-bestuur gaat over de uitvoering van de pensioenregeling, inclusief het beleggingsbeleid. Met andere woorden: de gemeente Rotterdam is voor het bestuur van het ABP geen gesprekspartner als het gaat om het beleggingsbeleid van het ABP. Wij zijn dan ook niet voornemens om het bestuur hierop aan te gaan spreken.

Vraag 3:

In hoeverre is het college bereid te evalueren dan wel te onderzoeken om de mogelijke impact van deze investeringen op de reputatie van de gemeente Rotterdam en haar inzet voor mensenrechten?

¹ Kamervragen 2022-2023, nr. 1113 ([Beantwoording vragen over investeringen in illegale nederzettingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#))

Antwoord:

De gemeente Rotterdam is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs, het ABP. Dat is geen vrijwillige keuze maar vloeit voort uit een wettelijke verplichting om de pensioenen van haar medewerkers bij het ABP onder te brengen. Overheidswerkgevers hebben daarmee geen invloed op de impact van deze investeringen van ABP. Evaluatie of onderzoek zal het college dan ook niet laten uitvoeren.

Vraag 4:

In hoeverre is het college bereid een gesprek aan te gaan met ABP om de zorgen die leven binnen de ambtenaren en bij diverse actiegroepen over te brengen, met het doel ABP's investeringsbeleid in lijn te brengen met ethische en duurzame principes?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 5:

Kan het college overwegen om publiekelijk standpunten in te nemen over de investeringen van ABP, in het bijzonder die welke internationaal als controversieel worden beschouwd, om zo verantwoordelijkheid te tonen op het gebied van ethisch investeren?

Antwoord:

Gezien de bevoegdhedenverdeling tussen het Rijk en de gemeente zoals beschreven in vraag 1 en de relatie tussen de gemeente Rotterdam en het pensioenfonds ABP zoals beschreven in vraag 2 kan het college geen standpunt innemen over het beleggingsbeleid van ABP.

Vraag 6:

Welke rol ziet het college voor zichzelf weggelegd in het bevorderen van transparantie en verantwoording bij de investeringskeuzes van de pensioenfonds(en) waar de gemeente Rotterdam mee samenwerkt?

Antwoord:

In het licht van het antwoord op vraag 2 ziet het college geen rol voor zichzelf weggelegd.

Vraag 7:

Welke mogelijkheden tot samenwerken ziet het college met andere gemeenten en overheidsinstanties om een gezamenlijk standpunt te vormen en actie te ondernemen ten aanzien van ethisch investeren en de investeringskeuzes van pensioenfondsen zoals ABP?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 6

Vraag 8:

In hoeverre is het college bereid om alternatieven te onderzoeken voor de pensioenvoorziening van gemeentemedewerkers die beter aansluiten bij de ethische waarden van de gemeente Rotterdam?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 3.

Vraag 9:

Hoe kan het college volgens de wethouder bijdragen aan een breder maatschappelijk debat over ethisch investeren en de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen in het licht van internationale conflicten en mensenrechtenkwesties?

Antwoord:

In het licht van het antwoord op vraag 1 en 2 ziet het college op dit moment geen aanleiding om zelfstandige activiteiten op te zetten om bij te dragen aan een breder maatschappelijk debat over de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen in het licht van internationale conflicten en mensenrechtenkwesties.

Vraag 10:

Welke instrumenten kunnen worden ingevoerd om de betrokkenheid en invloed van gemeentebesturen en de bredere Rotterdamse gemeenschap te vergroten in discussies over waar hun pensioenbijdragen naartoe gaan?

Antwoord:

In de pensioenwet is opgenomen dat fondsen moeten beleggen in lijn met de wensen van pensioendeelnemers. Het staat medewerkers en burgers vrij te laten weten wat ze vinden van de wijze van investeren van de pensioenfondsen. Dat kan direct per brief of mail, via een petitie en via de vakbonden als werknemersvertegenwoordiging van de sociale partners. Daarnaast kunnen particulieren zich aanmelden voor het medezeggenschapsorgaan (verantwoordingsorgaan) van hun pensioenfonds.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb